

Đại sứ Kanat Tumysh: Nâng tầm và làm sâu sắc hơn nữa quan hệ Việt Nam - Kazakhstan

07:31 04/05/2025

Hai nước đã trải qua thời gian dài phát triển mối quan hệ, kể từ chuyến thăm lịch sử của Chủ tịch Hồ Chí Minh tới Kazakhstan, là nền móng tạo dựng. 33 năm tiếp theo, kể từ khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao, là thời điểm "ngọc trai" và hiện nay, hai nước bước vào giai đoạn "vàng" để nâng tầm và làm sâu sắc hơn nữa quan hệ giữa hai nước.

Nhận lời mời của Tổng thống Cộng hòa Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm và Phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam sẽ thăm cấp Nhà nước đến Cộng hòa Kazakhstan.

Nhân dịp này, Đại sứ Cộng hòa Kazakhstan tại Việt Nam Kanat Tumysh đã trả lời phỏng vấn báo chí về nội dung liên quan đến chuyến thăm và quan hệ hợp tác hai nước.

Đại sứ Cộng hòa Kazakhstan tại Việt Nam Kanat Tumysh trả lời phỏng vấn báo chí về nội dung liên quan đến chuyến thăm và quan hệ hợp tác hai nước. Ảnh TTXVN.

Năm 2025, hai nước kỷ niệm 66 năm chuyến thăm Kazakhstan của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào năm 1959 và 33 năm sau khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao vào năm 1992. Xin Đại sứ cho biết, những dấu ấn nổi bật trong quan hệ hợp tác hai nước thời gian qua?

Đại sứ Kanat Tumysh: Hai nước đã trải qua thời gian dài phát triển mối quan hệ, khoảng 33 năm đầu tiên, kể từ chuyến thăm lịch sử của Chủ tịch Hồ Chí Minh tới Kazakhstan, là nền móng tạo dựng. 33 năm tiếp theo, kể từ khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao, là thời điểm "ngọc trai" và hiện nay, hai nước bước vào giai đoạn "vàng" để nâng tầm và làm sâu sắc hơn nữa quan hệ giữa hai nước.

Tôi xin chia sẻ về một số chuyến thăm đã diễn ra giữa hai nước gần đây. Về phía Việt Nam, năm 2023, Phó Chủ tịch Quốc hội Việt Nam Nguyễn Khắc Định thăm Kazakhstan. Tháng 11/2023 diễn ra chuyến thăm của Ủy viên Bộ Chính trị, Giám đốc Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương, GS.TS Nguyễn Xuân Thắng. Ngoài ra còn có đoàn đại biểu các tỉnh Khánh Hòa (tháng 1/2024), Bắc Ninh (tháng 4/2024) và TPHCM (tháng 9/2024) sang thăm Kazakhstan.

Về phía Kazakhstan, vào năm 2023 đã diễn ra chuyến thăm lịch sử của Tổng thống Kassym-Jomart Tokayev tới Việt Nam. Tháng 2 năm nay, Chủ tịch Cơ quan Phòng, chống tham nhũng Kazakhstan Zhumagali Askhat có chuyến thăm Việt Nam, gặp các lãnh đạo Việt Nam như Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình, gặp các cơ quan như Bộ Công an, Viện Kiểm sát.

Vào tháng 3/2025, tại Astana, diễn ra Tham vấn chính trị cấp Thứ trưởng Ngoại giao hai nước. Phía Việt Nam có sự tham dự của Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Thị Thu Hằng và phía Kazakhstan là Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Kazakhstan A. Bakayev.

QUAN HỆ HỮU NGHỊ TRUYỀN THỐNG VIỆT NAM - KAZAKHSTAN

Đại sứ Kanat Tumysh: Nâng tầm và làm sâu sắc hơn nữa quan hệ Việt Nam - Kazakhstan. Ảnh TTXVN.

Cùng với các chuyến thăm, hai nước cũng đạt được những thỏa thuận quan trọng. Trong đó, vào ngày 25/5/2024, chế độ miễn thị thực dành cho công dân hai nước mang hộ chiếu phổ thông có hiệu lực. Điều này làm tăng thêm động lực phát triển những lĩnh vực không chỉ du lịch mà còn cả giao thông vận tải và logistics. Cũng vào năm 2024, Hiệp định về chuyển giao người bị kết án phạt tù cũng có hiệu lực. Hiệp định được ký kết từ năm 2023.

Năm 2024, tôi rất vui mừng khi cơ chế họp Ủy ban liên Chính phủ giữa hai nước về hợp tác kinh tế-thương mại và khoa học-kỹ thuật nâng từ Thứ trưởng lên cấp Bộ trưởng. Vào tháng 5/2024, Khóa họp lần thứ 11 Ủy ban liên Chính phủ Việt Nam - Kazakhstan về hợp tác kinh tế-thương mại và khoa học-kỹ thuật đã diễn ra dưới dự đồng chủ trì của Bộ trưởng Bộ Công Thương Việt Nam Nguyễn Hồng

Diễn và Bộ trưởng Thương mại và Hội nhập Kazakhstan Arman Shakkaliyev.

Trong chuyến thăm, làm việc tại Kazakhstan vào năm ngoái của đoàn đại biểu tỉnh Bắc Ninh, đại diện hai tỉnh Bắc Ninh và Đông Kazakhstan đã ký Bản ghi nhớ về thiết lập quan hệ kết nghĩa giữa hai tỉnh. Trước đó, vào tháng 1/2024, tại Đà Nẵng, thành phố Đà Nẵng và thành phố Aktau cũng ký kết bản ghi nhớ thiết lập quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa hai thành phố.

Ngoài những thành tựu trên, về kinh tế thương mại, hai năm gần đây thương mại giữa hai nước gia tăng đáng kể, năm 2024 đạt con số gần 1 tỷ USD.

Năm 2022, hai nước chỉ có 2 chuyến bay một tuần, nhưng tới tháng 6 năm nay, giữa hai quốc gia dự kiến sẽ có 4 chuyến bay một tuần. Một trong các chuyến bay được Hãng hàng không Kazakhstan Air Astana thực hiện. Từ tháng 12/2024 có những chuyến bay thẳng từ Kazakhstan đến Phú Quốc do Vietjet thực hiện. Từ ngày 1/4 có chuyến bay từ Đà Nẵng đến Almaty. Từ tháng 6 năm nay, Hãng Hàng không Kazakhstan Air Astana sẽ thực hiện chuyến bay tới Đà Nẵng.

Tháng 12/2024, Tập đoàn Sovico và một quỹ của Kazakhstan đã mua lại Hãng Hàng không Qazaq Air (Kazakhstan). Hy vọng các thỏa thuận như thế này sẽ được củng cố nhân chuyến thăm của Tổng Bí thư Tô Lâm sắp tới, cùng với các văn kiện chuyển giao. Ngoài ra, hai tỉnh Turkestan và Kyzylorda của Kazakhstan cũng ký biên bản hợp tác với Sovico về việc hợp tác xây dựng các cảng hàng không tại hai tỉnh này. Sovico cũng có thỏa thuận với Tập đoàn Dầu khí Kazakhstan KazMunaiGaz.

Doanh nghiệp Kazakhstan có nhiều kết quả đầu tư tốt đẹp tại Việt Nam. Doanh nghiệp Việt Nam cũng đầu tư sang Kazakhstan như ở tỉnh Almaty, với dự án liên quan đến du lịch và nhà hàng khách sạn.

Những kết quả hợp tác tốt đẹp trên đạt được trước hết là nhờ quan hệ hữu nghị giữa hai nước; tình cảm tốt đẹp giữa lãnh đạo hai nước, với mối liên hệ cũng như đối thoại chặt chẽ, tôn trọng lẫn nhau và mang nhiều tình cảm sâu đậm. Ngoài ra, lí do khác là quan điểm chính trị mang tính cởi mở, việc giải quyết các vấn đề đa phương cũng như quốc tế một cách có trách nhiệm của Việt Nam. Một trong những lý do nữa là đường lối “ngoại giao cây tre” của Việt Nam, ngoại giao đa phương của Kazakhstan, cũng thúc đẩy quan hệ hợp tác giữa hai nước.

Kazakhstan hiện là đối tác thương mại lớn thứ hai của Việt Nam trong liên minh kinh tế Á - Âu (EAEU), trong khi Việt Nam là đối tác thương mại lớn thứ hai của Kazakhstan trong ASEAN. Với những kết quả hợp tác tốt đẹp đã đạt được giữa hai nước thời gian qua, Đại sứ có nhận định thế nào về ý nghĩa, tầm quan trọng

của chuyến thăm cấp Nhà nước đến Cộng hòa Kazakhstan của Tổng Bí thư Tô Lâm sắp tới?

Đại sứ Kanat Tumysh: Vào năm 2023 đã diễn ra chuyến thăm lịch sử của Tổng thống Tokayev tới Việt Nam và bây giờ chúng ta đang đứng trước thêm chuyến thăm của Tổng Bí thư Tô Lâm sang Kazakhstan.

Đầu năm nay, chúng ta đạt được thống nhất về việc tổ chức chuyến thăm của Tổng Bí thư Tô Lâm sang Kazakhstan. Đây là một mốc rất quan trọng và chúng tôi mong rằng nhân chuyến thăm này có thể nâng tầm quan hệ giữa Việt Nam và Kazakhstan lên một tầm cao mới.

Năm 2024, kim ngạch thương mại hai nước xấp xỉ 1 tỷ USD. Tôi đồng ý về việc con số này chưa tương xứng với tiềm năng hợp tác hai nước. Tôi cho rằng chúng ta cần hướng đến tương lai sẽ là 2-5 tỷ USD. Điều này phụ thuộc vào đối thoại và làm việc giữa hai nước.

Chúng ta đang sống ở thời khắc rất khó khăn liên quan đến kinh tế, thương mại thế giới, không chỉ chiến tranh thương mại mà thời điểm này, hai nước đều gặp thiên tai ảnh hưởng nghiêm trọng đến kim ngạch thương mại. Do đó, việc ký kết các thỏa thuận cùng với gói văn kiện trong dịp Tổng Bí thư Tô Lâm thăm Kazakhstan sẽ thúc đẩy hợp tác nhiều hơn.

Năm ngoái, Việt Nam đã phải đối mặt với cơn bão số 3 (Yagi). Tương tự, tại Kazakhstan cũng gặp nhiều thiên tai, lũ lụt. Tuy nhiên, nhìn lại những lời dạy của những nhà lãnh đạo đi trước, những cơn bão là dịp thử thách sự chịu đựng của con người, tôi cho rằng Kazakhstan và Việt Nam sẽ phải tận dụng giai đoạn thử thách này để thể hiện sức mạnh. Và tôi cho rằng người dân Việt Nam là một dân tộc không thể bị đánh bại. Cho dù là chiến tranh về chính trị, kinh tế, người dân Việt Nam luôn luôn giành chiến thắng.

Về những lĩnh vực hai bên có thể tăng cường hợp tác thời gian tới, có thể nhắc đến lĩnh vực hậu cần giao thông vận tải, quốc phòng, du lịch, năng lượng, nông nghiệp... Mỗi mùa du lịch, có hàng trăm nghìn lượt khách du lịch từ Kazakhstan đến thăm Việt Nam. Và so với khách du lịch quốc tế, khách du lịch Kazakhstan đứng thứ ba ở các điểm đến như: Phú Quốc, Nha Trang và Đà Nẵng.

Đại sứ Kanat Tumysh: Nâng tầm và làm sâu sắc hơn nữa quan hệ Việt Nam - Kazakhstan. Ảnh internet.

Về lĩnh vực giao thông vận tải, tôi muốn nhấn mạnh lĩnh vực vận tải đường sắt. Mới đây, tôi đã tới thăm tỉnh Lào Cai và gặp lãnh đạo UBND tỉnh cũng như Bộ trưởng Ngoại giao Bùi Thanh Sơn. Chúng tôi rất mong chờ và đặc biệt quan tâm tới dự án đường sắt Hải Phòng - Hà Nội - Lào Cai sẽ được hoàn thành trong 3 năm tới. Chúng tôi cũng mong chờ sáng kiến đường sắt này sẽ tiếp nối từ Lào Cai đến Côn Minh, Almaty, cũng như thành phố cảng lớn nhất Kazakhstan là Aktau, tiếp nối đến Baku, thủ đô Azerbaijan.

Tuyến đường sắt từ Baku sẽ đi tiếp tới Istanbul của Thổ Nhĩ Kỳ. Từ địa điểm này có đường sắt tới tất cả các quốc gia Châu Âu. Do đó, nếu các nước tiếp tục gia tăng căng thẳng về thuế quan, Việt Nam sẽ có con đường vận chuyển bằng đường sắt, hay còn gọi là “tuyến hành lang giữa”.

Lúc trước sáng kiến này chưa mang tính khả quan vì khổ đường sắt của Việt Nam chưa được đồng nhất với quốc tế, tuy nhiên 3 năm tới khi đường sắt Việt Nam hiện đại hóa và phù hợp với tiêu chuẩn, thì điều này có thể thực hiện được.

Ngoài ra, Kazakhstan sẵn sàng cung cấp, dành khoảng 100-200 ha đất để xây dựng các trung tâm logistics luân chuyển hàng hóa phục vụ cho các dự án liên quan hợp tác với Việt Nam.

Về năng lượng, năm 2024 Kazakhstan tổ chức trưng cầu ý dân về xây dựng một số nhà máy điện hạt nhân. Thời Liên Xô, trên lãnh thổ Aktau cũng có nhà máy điện hạt nhân. Khi chúng tôi xây dựng nhà máy điện hạt nhân mới thì sẽ hợp tác với Pháp, Hàn Quốc, Trung Quốc..., nên trong lĩnh vực điện hạt nhân chúng

tôi cũng dày dặn kinh nghiệm. Và chúng tôi cũng biết thông tin tại Việt Nam đang khởi động lại dự án xây dựng điện hạt nhân.

Bên cạnh đó, hai nước còn nhiều tiềm năng giữa các địa phương hai nước, lĩnh vực thể thao, văn hóa.

Các lĩnh vực này đều có thể sẽ được trao đổi trong chuyến thăm của Tổng Bí thư Tô Lâm.

Trong lĩnh vực nông nghiệp, chúng tôi rất quan tâm đến sản phẩm của Việt Nam như: Gạo ST25. Kazakhstan cũng trồng lúa và nhập những giống lúa của Việt Nam để trồng. Người dân Kazakhstan rất yêu thích uống trà, giới trẻ yêu thích uống cà phê, do đó Kazakhstan mong nhập khẩu trà và cà phê từ Việt Nam.

Ở Almaty có giống táo nổi tiếng. Theo như tôi được biết, hiện tại Việt Nam nhập khẩu nhiều táo từ các nước. Giống táo của Kazakhstan được biết đến với độ organic cao, vị dễ chịu, kích thước quả táo lớn. Giá bán của chúng tôi cũng có tính cạnh tranh cao. Chúng tôi cũng sẵn sàng cung cấp lượng lớn các loại thịt cho Việt Nam.

Chúng tôi hy vọng trong chuyến thăm của Tổng Bí thư, hai nước có thể ký thỏa thuận cho phép chúng tôi xuất khẩu các loại thịt với giá rẻ chất lượng cao đến Việt Nam. Chúng tôi cũng sẵn sàng xuất khẩu lúa mỳ sang Việt Nam...

Trân trọng cảm ơn Đại sứ Kanat Tumysh!

Theo chinhphu.vn/BNG